

vagi usat un adjectiu **ebrenc*. Ho podríem deduir d'un doc. de 1168, copiat en el *Cart. de Poblet*: «*Cherta* in ribeira de *Brents*» (p. 198), on la -t deu ser mal llegida per -c: conjecturo que l'original diria «in ribeir *ebrenc*» i el copista del cartulari canvià la lletra e en de, no entenen el ribeir del mossàrab, masculí.

ECA

Echa, NL antic del terme de Baén (Pallars Sobirà), documentat l'any 777 (Colle. Moreau I, 13); «*illas ecclesias de Sancto Vicentio de Echa et de Montagnon usque in Bove Mortuo*» (*Cart. Lavaix*, doc. III dels falsos de Bellera, p. 55, de finals del S. XI): és a dir: 15 des de Montanissell fins a (la Serra de) Boumort.

ETIM. Sembla un NL post-antroponímic derivat del NP germànic AGIO, *Ecco*, *Ekko* (Förstemann, 15-16), que trobem també documentat amb grafia *Ecco* en un doc. català de 940 (Aebischer, *Onomastique Catalane*, p. 21); a reserva del dubte amb què hem de mirar aquests dos documents i l'ambigüitat considerable que deixa la grafia *ch* interpretada com -k-. J. F. C.

Ecles, V. apèndix a *Elca* Edo, V. Dorve Eodorres, 25 V. Dorres

EDRIS, BINI—

«lloc», o sigui possessió del terme d'Alaior (Menorca) (XLIV, 41.17).

ETIM. De l'àrab *beni* 'fills', més el NP *Idris* que possiblement és d'arrel barbarisca (cf. Vol. I, 53). J. F. C.

Egara, V. s. v. Ègat

ÈGAT, i relacionant-hi EGARA

Poble de l'alta Cerdanya, damunt de Llúvia, entre Angostrina i Font-romeu.

PRON. MOD.: *égat* a Urtx i Alp (1935), a Guils (1936), i en altres set pobles de l'alta Cerdanya (a 45 Ègat mateix), 1960, *égat* únicament a Fontpedrosa, on avui ja es tendeix a neutralitzar les dues é (IX, 129, 135, XXIII, 1 ss.). Gentilici: *эгatáns* (Kruger, *Sprachege. z. Lgd. und Rouss.*, p. 4).

MENCIONS ANT. 839: *Egadne* (Acte C. SdUrg.) 50 però *Egad* en el capbreu del cartulari (ed. PPujol, n.º 168); 1013: «villa *Egade*» Alart (*Cart. Rouss.*, 40); 1035: «villa *Egati*» (Alart, *Priv.*, 32). *Eguet* (Alart, *Not. Hist. Comm. Rouss.* II, 125). 2a. 1/2 S. XIII: *Eguet*, *Egud*, *Eget* (Delcor, *Sefarad*, 1966, 32-35); 1286: *Egue* (Delcor, *l. c.*, 38); 1359: *Heguet* (CoDo-ACA XII, 90). Ponsich (*op.* 141) hi afegeix 1011: *Egat*; 1163 i 1165: *Egued*; 1245, 1258, 1286: *Eguet*, amb alguna altra de c. 1300, i 1632, 1660: *Egat*.

Ès eloqüent la situació del poble: «*Egat*, le plus pe-

tit village de la Cerdagne, accroché à un coteau, à droite de la route» (Brousse, *La Cerdagne Fr.*, p. 282).

ETIM. Publicat ja l'essencial: «E., en el vessant de Font-romeu, ve del basc *egatz* o *egats* 'avant-toit', 'versant de montagne', derivat de *egi* id. cf. gascó *éguet* 'endroit où un animal va habituellement' (1953) reproduït *E.T.C.* I, 87, insistint-hi *E.T.C.* I, 89, 185, 220, II, 202. El mot gascó està en ús a la vall d'Aspa (B. Pyr.) i a la vall d'Azun (HPyr., tocant a la d'Os-sau) i hom li ha assenyalat també les accs. «lieu dont on a l'habitude», «sol natal» (Rohlf, *Le Gascon*, 1935, § 44, 2a. ed. § 54, p. 233). És en la meua recensió d'aquest llibre, que jo vaig assenyalar primerament l'etim. d'*Egat* (VRom. II, 1937, 156).

En basc es tracta d'un membre de tota una família de mots d'arrel comuna, sens dubte encapçalada per *egi* del basc comú: «ladera», «línea de los montes», «borde», «pequeña planicie sobre un precipicio» (Azkue). La base pròxima del nostre *egatz* és «ladera de montaña» guip., «alero de tejado» alt i baix nav. i guip., «tejado» b. nav. i ja en Salaberry; i altres accs. translaticies, com 'ala', 'ploma', 'aleta', «ruedo de un vestido» la variant local *egats* sobretot per l'acc. «vuelo de un tejado», i les altres secundàries; hi ha derivats d'*egatz*: *egazpe* «tejadillo», *egazpi* 'aixella dels ocells', *egaztegi* «tejado», «cornisa», *egazti* «ave». Hi ha, però, comunitat de forma amb *egoite* «action de demeurer» (Azkue), que en última instància pot venir de la mateixa arrel, a base de la idea de 'niu' o 'veral' muntanyenc freqüentat per les salvatgines dels alts Pirineus, que ja s'acosta a l'acc. peculiar que ha pres a les altes valls bernesès.

EGARA. En últim terme ha de venir de la mateixa arrel basco-ibèrica el nom d'aquesta antiga ciutat de la Catalunya romana. Ja figura el seu nom en una inscripció trobada a Terrassa mateixa (CIL II, 4495-95), de quan ja la ciutat era municipi de *cives romani*: «municipium Flavium *Egara*»; però és versemblant que ja abans fruís de dret llatí. I ben segur que seria població aborigen. És probable que Ptolemeu també en registrés el nom en la mateixa forma, però més que en els seus mss. ha sofert una metàtesi en 'Επάγα (II, 6.67).¹

Segueix essent població important en l'època visigòtica, amb seu de bisbat, erigit a mitjan S. v, de manera que els seus bisbes figuren en prop d'una desena de concilis, des del de Tàrraco, a. 516, la major part celebrats en les diòcesis dependents d'aquesta però també alguns dels de Toledo. Veg. Tovar, *Iber. Landeskunde* II, vol. 3, pp. 427 i 397, amb bibliografia. Com a testimoni inesborrable n'han quedat, erectes i prou conservades, les restes de les grandioses basíliques de Terrassa.

Sembla que el nom no morí del tot fins bastant més tard. Hom l'assenyala amb traces d'estar en ús viu l'any 1005; en un altre de 1039 figura *Egara* com afr. Sud d'un paratge del te. actual de Terrassa, que era una carretera: «strata qui pergit de *Egara* ad Monte Agudo» (BABL VII, 493). No veig clar que se situï *Egara* en un lloc no ben coincident amb el de la ciutat